

Læreplan for lokal opplæring-togekspeditør

Læreplan for:	Togekspeditør
Kravstiller kompetanse:	Fagansvarlig framføringssikkerhet

Eier av læreplanen

Konserndirektør i Kunde og trafikk

Utarbeidet av

HR og Fagansvarlig framføringssikkerhet i Kunde og trafikk

Henvisning til gjeldende kompetansekrav

Det henvises det til gjeldende minimum kompetansekrav for funksjoner og oppgaver med betydning for sikkerheten som er definert og beskrevet i Agresso kompetanseregister.

Agressokode

Relevante koder i Agresso kompetanseregister:

- FO1076 - togekspeditør

Dokumentasjon av opplæringen

Elektroniske skjemaer for registrering av kompetanse skal benyttes. Dokumentasjon av godkjenningen sendes automatisk for registrering i personalmappen ved Administrasjonsavdelingen, Kompetanseregistrering, Hamar.

Innledning

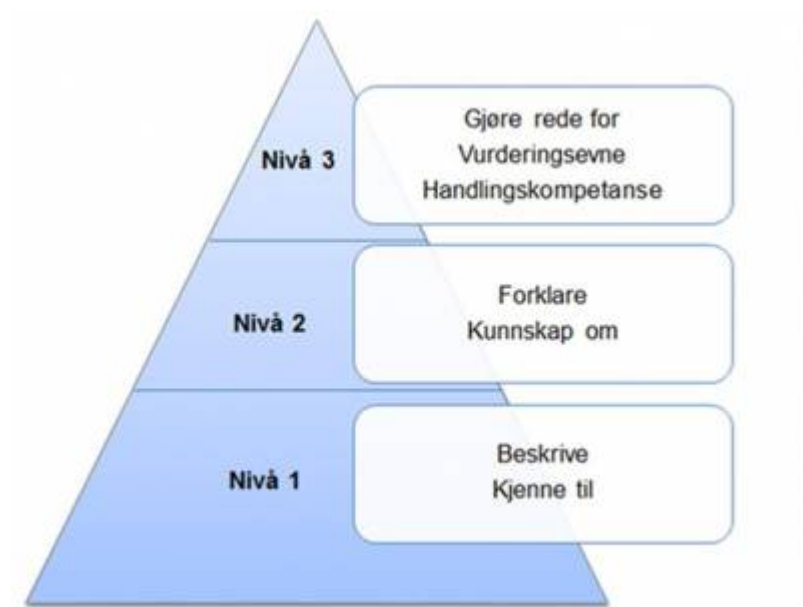
Læreplanen skal beskrive kvalifikasjonsnivåer for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse innenfor tre læringsområder: teoretisk og faktaorientert kunnskap, tekniske og ikke- tekniske ferdigheter, og evnen til å ta ansvar og å være selvstendig.

Læremålene skal sikre at togekspeditør få en grundig forståelse for at togekspeditørfunksjonen i mange tilfeller er en sikkerhetsbarriere mot ulykker og uønskede hendelser, samt sikre at togekspeditør får en god trafikal forståelse.

Læreplanen konkretiserer hovedmål i delmål, gir oversikt over opplæringen og hva som skal læres som en kryssreferanse mellom forskriftskrav og opplæringsplan.

Opplæringen er fordelt på temaer med forskjellige leksjoner. I læreplanens leksjoner brukes bestemte ord og uttrykk for å beskrive hvordan læringsbegrepet skal forstås og hvor grundig læringen skal være. Dette vil igjen ha betydning for hvilken vekt emnet skal ha og hvilke undervisningsmetoder og test/prøvemethoder som velges. Læringskompleksiteten øker for hvert nivå.

Læreplanen er utarbeidet basert på gjeldene krav og forskrifter.

Arbeidsform

Det kreves stor grad av egeninnsats under opplæringen. Togekspeditør skal føre loggbok for praktisk trening under hele opplæringen. Loggboken og eventuelle resultater fra progresjons prøver skal være tema i oppfølgings samtaler med leder. Ved oppfølgings samtaler gis det tilbakemelding på progresjon og egenhet, samt iverksettelse av forbedringstiltak ved behov.

Krav til forkunnskaper

Medarbeidere som skal gjennomgå opplæring må bestått eksamen som trafikkstyrer (togekspeditør).

Hovedmål for lokalopplæring for togekspeditør

Opplæringen har som mål å gi togekspeditør de beste faglige forutsetninger og personlige egenskaper for trafikkstyring ved eget trafikkområde på en sikker og effektiv måte. Opplæringen gir grunnlag for å praktisere som togekspeditør i eget område og ha ansvar for trafikkstyring, koordinere trafikkavviklingen på stasjonen, og iverksette varsling ved driftsforstyrrelse, uønskede hendelser og ulykker. Etter endt opplæring kan togekspeditørens kunnskaper, ferdigheter og kompetanse konkretiseres i følgende innlæringsmål:

Innlæringsmål for kunnskaper

- Togekspeditør skal ha kunnskap om jernbaneinfrastruktur og om trafikkstyring.
- Togekspeditør skal ha kunnskap om lokale forhold, og andre lover og regler som er nødvendig for sikker og effektiv trafikkstyring.
- Togekspeditør skal ha kunnskap om togekspeditørens rolle i samspill mellom de ulike funksjonene i forbindelse med trafikkstyring.
- Togekspeditør skal ha kunnskap om betjening av tekniske anlegg.

Innlæringsmål for ferdigheter

- Togekspeditør skal kunne gjøre rede for sine faglige valg basert på gjeldende regler og prosedyrer.
- Togekspeditør skal kunne betjene tekniske anlegg, samt utføre trafikkstyring.
- Togekspeditør skal kunne bruke dokumentasjon for å håndtere et avvik eller en uønsket hendelse, iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.

Innlæringsmål for generell kompetanse

- Togekspeditør skal ha forståelse for jernbanens høye prioritering av sikkerheten og togekspeditørens ansvar for å arbeide systematisk for kontinuerlig forbedring av sikkerheten, for å unngå skade på mennesker, miljø og materielle verdier.
- Togekspeditør skal kunne bygge relasjoner med andre togekspeditører, andre yrkesgrupper i jernbanedriften, støttefunksjoner og med jernbaneforetakenes kunder.
- Togekspeditør har forståelse og kan utøve godt samspill med andre funksjoner for å få en sikker og punktlig togframføring.
- Togekspeditør innehar nødvendige språkferdigheter, og skal gjøre rede for nøyaktighet i kommunikasjon, og utførelse av arbeidsoppgaver.

Opplæringen gjennomføres som en kombinasjon mellom teori og praksis.

Krav til pensum

Pensum omhandler Strekningsbeskrivelsen (SJN) og Beredskapsportalen, samt interne krav og instruksjoner som ligger i regelverk for operativt personell (ORV) og i styringssystemet for Bane NOR-Kunde og trafikk. Aktuelt pensum er beskrevet for hver leksjon.

Varighet på teori og praksis

Opplæringen gjennomføres med en kombinasjon av teori og praksis. Ved praktisk trening på stasjon skal togekspeditør gå sammen med en veileder.

Togekspeditør skal også få en teoretisk/praktisk gjennomgang som omhandler signalfag.

Arbeidsform er beskrevet under hvert tema, og utdypes i opplæringsplanen.

I den praktiske opplæringen legges det opp til at det øves på det togekspeditør har gjennomgått av

leksjoner før trening på en stasjon.

Den teoretiske og praktiske opplæringen er fordelt slik:

Stasjon	Varighet teori (dager)	Varighet praksis	Merknad
Alnabru	4	4 mnd.	
Drammen	?	6-8 uker	
Loenga	?	4 uker	
Ski	7	5 uker	
Trondheim	7	5 mnd.	
Lodalen	?	3 mnd.	
Sundland	7	6 mnd.	

Antall deltakere

Det er opp til hver enkel områdesjef TXP hvor mange deltakere som kan delta på opplæringen samtidig.

Kompetansekrav til opplæringspersonell og sensorer

Kompetansekrav til opplæringspersonell som skal gi teoriundervisning og være sensor for lokal opplæring, er beskrevet under funksjonene: Opplæringspersonell (FO1290) og sensor (FO1288) i Agresso

Områdesjef TXPs ansvar

Områdesjef har ansvar for å sikre god kvalitet i gjennomføring av opplæringen på stasjon, herunder sørge for;

- At togekspeditør på opplæring skal ha tjeneste med minimum to ulike togekspeditører/driftsoperatører
- Å stille klare forventninger til togekspeditør/driftsoperatør som har med elev på opplæring
- At togekspeditør/driftsoperatør fyller ut vurderingsskjema for elever de har med på opplæring
- At opplæringen evalueres løpende og eventuelle korrigerende tiltak iverksettes
- Å stille klare forventninger til veilederne
- Sørge for at opplæringen blir mest mulig sammenhengende
- Å etablere rapporteringsrutiner for veilederne som skal rapportere ukentlig på følgende punkter;
- Egnethet
- Oppmøte
- Interesse og initiativ
- Møte forberedt
- Teoretisk framdrift i forhold til læremål
- Praktisk forståelse og utførelse i forhold til læremål

Vurderinger underveis i opplæringsløpet

Områdesjefen eller gruppeleder skal gjennomføre individuelle samtaler med kandidatene underveis i opplæringen, hvor det gis tilbakemelding på progresjon og egnethet, samt iverksettelse av

forbedringstiltak ved behov.

Prinsipper for prøving / sertifisering

Vurdering under opplæringen

Under opplæringen blir trafikkstyreren vurdert i forhold til teoretisk og praktisk kunnskap, samt evne til å håndtere varierende trafikksituasjoner. Togekspeditør skal ha praksisperioder på stasjonen. Det skal gjennomføres regelmessige progresjonstester underveis i opplæringen. Progresjonsprøven skal da gjenspeile det som står i oppæringsplanen. Områdesjef togekspeditør har ansvar for å melde togekspeditør opp til eksamen når togekspeditør vurderes kvalifisert til å bestå eksamen.

Prøver og eksamener vurderes etter karakterskalaen 0 – 5.

Karakter	Progresjonsprøver og praktisk/muntlig eksamen
5	Bestått Togekspeditør overvåker og styrer trafikken svært effektivt. Togekspeditør viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. I tillegg vises svært gode kommunikasjons- og samarbeidsevner.
4	Bestått Togekspeditør overvåker og styrer trafikken effektivt. Togekspeditør evner å løse opp i trafikale avvikssituasjoner. Togekspeditør viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. I tillegg vises gode kommunikasjons- og samarbeidsevner.
3	Bestått Togekspeditør styrer og overvåker trafikken på en god måte, men foretar enkelte uheldige prioriteringer og disposisjoner som påvirker effektiviteten i trafikkavviklingen, men som likevel løses tilfredsstillende. Togekspeditør viser nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. Togekspeditør viser tilfredsstillende kommunikasjons- og samarbeidsevner.
2	Ikke bestått Togekspeditør styrer og overvåker trafikken, men foretar flere uheldige og/eller manglende prioriteringer og disposisjoner som påvirker effektiviteten i trafikkavviklingen. Togekspeditør evner ikke å løse trafikale utfordringer tilfredsstillende. Togekspeditør demonstrerer ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått Togekspeditør viser manglende evne til å styre trafikken effektivt samt løse trafikale utfordringer. Togekspeditør demonstrerer vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål.
0	Eksamen ikke gjennomført
Karakter	Standard ved muntlig og skriftlig eksamen
5	Bestått Togekspeditør viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
4	Bestått Togekspeditør viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene
3	Bestått Togekspeditør viser tilstrekkelig helhetsoversikt og nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.

Karakter	Standard ved muntlig og skriftlig eksamen
2	Ikke bestått Togekspeditør viser manglende helhetsoversikt og ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått Togekspeditør viser vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål
0	Eksamen ikke gjennomført

For å bestå eksamen må togekspeditør oppnå karakter 3. Dersom man ikke består eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny skriftlig eksamen en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og togekspeditør vil få veiledning i denne perioden. Oppnår togekspeditør mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og opplæringen som togekspeditør avsluttes.

Retningslinjer for sensor

Områdesjef togekspeditør oppnevner en sensor. For praktisk prøve skal det være en sensor fra signalfag, og for strekningskunnskap skal det være en sensor fra kunde og trafikk.

Eksamener

Med eksamen menes en avsluttende prøve som godkjenner togekspeditør til å utføre en bestemt funksjon i trafiksikkerhetstjeneste. Gjennom opplæringen kreves det at alle eksamener består.

For praktisk/muntlig prøve og skriftlig prøve strekningskunnskap skal områdesjef TXP utarbeide og oversende eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledning til sensor for kvalitetssikring og godkjenning senest 1 måned før eksamen avholdes.

Når eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledning er kvalitetssikret og godkjent sender sensor en samlet tilbakemelding til Områdesjef TXP innen 14 dager.

Tema for eksamensoppgaver skal gjenspeile innlæringsmål og delmål beskrevet i læreplan og opplæringsplan.

Læreplan for lokal opplæring har følgende eksamener:

- For standard stillverk (stillverksprøven tatt på jernbaneskolen):
  - Skriftlig prøve på strekningskunnskap 1 time
- For lokale stillverk (på større stasjoner):
  - Praktisk/muntlig på stasjonen inntil 3 timer
  - Strekningskunnskap inntil 1 timer

Til eksamen skal det utarbeides følgende eksamensoppgaver:

Togekspeditøropplæring		Det skal utarbeides:
Standard stillverk- strekningskunnskap	Skriftlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning.
Lokalt stillverk- teknisk anlegg	Praktisk/muntlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning

Togekspeditøropplæring		Det skal utarbeides:
Lokalt stillverk- strekningskunnskap	Skriftlig	- 2 oppgavesett med casebeskrivelse samt flere enkeltpørsmål fra pensum - fasit - sensorveiledning

Hjelpemidler er ikke tillatt under eksamen.

Varighet på eksamen

Stasjon	Varighet	Muntlig/praktisk	Skriftlig	Merknad
Kongsvinger	1 time	x		

Klage på eksamen

Klage på praktisk/muntlig og skriftlig eksamen

Togekspeditør kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på muntlig/praktisk og skriftlig eksamen. Kravet om begrunnelse framsettes skriftlig overfor fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikk innen 10 virkedager etter at resultatet på eksamen er gjort kjent. Togekspeditør trenger ikke begrunne hvorfor han/hun ber om begrunnelse av eksamensresultatet.

Fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikk skal i begrunnelsen skriftlig gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen, og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for togekspeditør.

Togekspeditør har mulighet til å klage på eksamensresultater, og må begrunne dette. Dersom en togekspeditør ønsker å fremme en klage etter å ha fått en begrunnelse på eksamensresultatet, er klagefristen 10 virkedager etter mottatt begrunnelse. Klagen må fremmes skriftlig til fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikk, og det må angis hva det klages på.

Fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikk oppnevner nye sensorer som skal vurdere besvarelsen på nytt. De nye sensorene som utpekes av fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikk utgjør klagenemnd. Klagenemnda vurderer besvarelsen mot sensorveiledningen.

Klagenemnda skal ikke ha tilgang til sensors kommentarer til den eksamen klagen gjelder og heller ikke til den eventuelle begrunnelse som er gitt for klagen. Klagenemndas avgjørelse, som kan skje til vel så gunst som ugunst for klageren er endelig og kan ikke påklages.

Fusk

Som fusk regnes uredelige handlinger eller forhold som tar sikte på å gi togekspeditør uberettiget fortrinn ved vurderingen. Hovedområder som betraktes som fusk er: bruk av ulovlige hjelpemidler, ulovlig samarbeid mellom enkeltpersoner eller grupper, plagiat og manglende eller feilaktig kildebruk slik at teksten framstår som kandidatens egen.

Oppdages fusk eller forsøk på fusk rapporteres det til områdesjef togekspeditør. Kandidaten utelukkes fra videre deltakelse i eksamen.

Krav til praksis etter bestått prøve

Det stilles ikke krav til praksis etter bestått prøve. Det er opp til linjeleder å vurdere på hvert enkelt stasjonsringssted om det er nødvendig å legge en plan for å tjenestegjøre selvstendig på alle vakter for nyutdannede togekspeditør/driftsoperatøren.